

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแล
การประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ
ฉบับประมวล
(สนช. 4 /2561 & สกช. 3/2566)

1. เหตุผลในการออกประกาศ

เพื่อกำกับดูแลระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับให้มีความมั่นคงปลอดภัย มีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน รวมถึงส่งเสริมประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนให้มีการคุ้มครองผู้ใช้บริการของระบบอย่างเหมาะสม

ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ โดยกำหนดกรอบหลักการในการกำกับดูแลเพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจให้ความสำคัญในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- (1) ด้านฐานะทางการเงิน ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีฐานะทางการเงินที่มั่นคงเพียงพอที่จะสามารถดำเนินธุรกิจและให้บริการระบบการชำระเงินได้อย่างต่อเนื่อง
- (2) ด้านธรรมาภิบาล ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีการบริหารจัดการกิจการให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี และดูแลให้มีการควบคุมภายในอย่างเหมาะสม
- (3) ด้านการบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัย ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น
- (4) ด้านการคุ้มครองผู้ใช้บริการของระบบ ผู้ประกอบธุรกิจต้องเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ รวมถึงอัตราค่าธรรมเนียมแก่ผู้ใช้บริการของระบบอย่างเพียงพอ มีการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการของระบบอย่างปลอดภัย และมีการจัดการข้อร้องเรียนอย่างเหมาะสม
- (5) ด้านการส่งเสริมประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขัน ผู้ประกอบธุรกิจต้องดูแลให้ระบบการชำระเงินมีประสิทธิภาพ มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้บริการของระบบ รวมถึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเข้าร่วมและออกจากระบบอย่างเป็นธรรม และเปิดกว้าง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันและการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาระบบการชำระเงินในประเทศ

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 มาตรา 24 มาตรา 25 มาตรา 26 และมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. 2560 ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ ตามความในประกาศฉบับนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ ตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

4. เนื้อหา

4.1 นิยาม

ในประกาศฉบับนี้

“ระบบการชำระเงิน” หมายความว่า ระบบหรือกระบวนการจัดการอื่นใดเพื่อการโอนเงิน การหักบัญชี หรือการชำระดุล

“ระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ” หมายความว่า ระบบการชำระเงินที่จะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

“ผู้ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

“ผู้ใช้บริการของระบบ” หมายความว่า ผู้ใช้บริการที่เป็นสมาชิกและยินยอมผูกพันตามหลักเกณฑ์ในการใช้บริการระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ

“ผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการ” หมายความว่า

(1) ผู้จัดการ รองผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(2) บุคคลที่ตามพฤติการณ์มีอำนาจควบคุมหรือครอบงำผู้จัดการหรือกรรมการหรือการจัดการของผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของตนในการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินงาน

“สินทรัพย์สภาพคล่อง (High-quality liquid assets)” หมายความว่า สินทรัพย์ที่มีคุณภาพดี มีสภาพคล่องสูง และไม่ติดภาระผูกพัน ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็ว โดยมูลค่าไม่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญแม้ในสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

“สถาบันการเงินเฉพาะกิจ” หมายความว่า สถาบันการเงินเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น

“นิติบุคคลต่างประเทศ” หมายความว่า นิติบุคคลที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศและประกอบธุรกิจหรือให้บริการระบบการชำระเงินในประเทศไทย

“อำนาจควบคุมกิจการ” หมายความว่า การมีความสัมพันธ์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

(1) การถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในนิติบุคคลเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น โดยรวมถึงการถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในนิติบุคคลของคู่สมรส บุตร หรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

(2) การมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของนิติบุคคล โดยรวมถึงการมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลของคู่สมรส บุตร หรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

“ธปท.” หมายความว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

4.2 หลักเกณฑ์ทั่วไปในการกำกับดูแล

4.2.1 ด้านฐานะทางการเงิน

เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจมีฐานะทางการเงินที่มั่นคงและเพียงพอที่จะสามารถดำเนินธุรกิจและให้บริการระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน ผู้ประกอบธุรกิจต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) จัดให้มีทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วไม่ต่ำกว่าที่กำหนดตามประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตการประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ

(2) มีฐานะทางการเงินและการดำเนินงานที่มั่นคง ที่แสดงให้เห็นว่าสามารถดำเนินธุรกิจและให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง และไม่มีความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ให้บริการของระบบ เช่น ฐานะและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ส่วนของผู้ถือหุ้น

(3) ห้ามลดทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้ว โดยไม่ได้รับอนุญาตจาก ธปท.

(4) การเพิ่มทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้ว ให้แจ้ง ธพท. ทราบเป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนเพิ่มทุน

(5) จัดทำแผนการดำเนินธุรกิจ ซึ่งรวมถึงแผนการลงทุน รายได้ ค่าใช้จ่าย และงบประมาณประจำปี โดยต้องจัดเตรียมงบประมาณให้เพียงพอรองรับแผนการลงทุนและ การดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน ทั้งนี้ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจจัดเก็บแผนการ ดำเนินธุรกิจและแผนการลงทุนดังกล่าวที่ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการของ นิติบุคคลไว้ เพื่อให้พร้อมสำหรับการตรวจสอบของ ธพท. และเมื่อ ธพท. ร้องขอ

4.2.2 ด้านธรรมาภิบาล

เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจมีการบริหารจัดการกิจการ และการควบคุมภายในที่ดี มีโครงสร้างองค์กรที่มีระบบการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี มีกรรมการ หรือผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการที่มีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด มีการ กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการหรือผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการ และหน่วยงานต่าง ๆ อย่างชัดเจนและเหมาะสม ผู้ประกอบการธุรกิจต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) การประกอบธุรกิจตามที่ได้รับอนุญาต

(1.1) ประกอบธุรกิจโดยปฏิบัติตามแผน นโยบาย มาตรการ และ ระบบต่าง ๆ ตามที่ได้รับอนุญาต หรือที่ได้แจ้งไว้กับ ธพท.

(1.2) ดูแลและสอบทานให้กรรมการและผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการ มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน และประกาศ ธพท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตการประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ

(1.3) มีกรรมการอย่างน้อย 1 คน ซึ่งมีสัญชาติไทยและภูมิลำเนา อยู่ในประเทศไทย

ในกรณีมีเหตุให้กรรมการดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง จนเป็นเหตุให้ ไม่มีกรรมการที่มีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งกรรมการซึ่งมีคุณสมบัติดังกล่าวภายใน 45 วันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

(1.4) กรณีมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการหรือผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการของ นิติบุคคล ให้แจ้ง ธพท. ทราบเป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ ผู้ประกอบการธุรกิจจะต้องตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติของบุคคลที่เป็น กรรมการหรือผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการของนิติบุคคลว่ามีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม กฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน และหลักเกณฑ์ที่ ธพท. ประกาศกำหนด ตามแบบหนังสือรับรอง แนบท้ายประกาศ ธพท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตการประกอบธุรกิจระบบ การชำระเงินภายใต้การกำกับ

(2) หน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการและผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการ

(2.1) ดูแลการประกอบธุรกิจให้มีการกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย และแผนการดำเนินธุรกิจ รวมถึงดูแลให้มีการสื่อสารแผนกลยุทธ์และเป้าหมายการดำเนินธุรกิจไปยังพนักงาน

(2.2) ดูแลการประกอบธุรกิจให้มีการกำหนดนโยบายและมาตรการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพรองรับความเสี่ยงที่สำคัญ โดยคำนึงถึงรูปแบบ ความซับซ้อน และกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงมีการทบทวนนโยบายและมาตรการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ หรือทุกครั้งที่มีเหตุการณ์สำคัญหรือมีการเปลี่ยนแปลงที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญ

ทั้งนี้ ต้องมีการติดตามและประเมินผลภาพรวมการประเมินความเสี่ยง ผลลัพธ์การดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง และสถานะความเสี่ยง ซึ่งรวมถึงแนวโน้มความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

(2.3) ดูแลการประกอบธุรกิจให้มีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ โดยมีการสอบทานและถ่วงดุลอำนาจอย่างเหมาะสม รวมทั้งดูแลให้มีบุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานบริหารจัดการความเสี่ยงและตรวจสอบอย่างเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินธุรกิจถูกต้องตามกฎหมาย กฎ และคำสั่งของ ธปท. และของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(2.4) ดูแลการประกอบธุรกิจให้มีระบบการรายงานการปฏิบัติ ที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และคำสั่งของ ธปท. และของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึง ระเบียบหรือข้อบังคับภายในของกิจการเอง เพื่อให้กรรมการและฝ่ายจัดการสามารถติดตามหรือแก้ไข เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหาย หรือผลกระทบต่อการใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญ

(2.5) ดูแลให้มีการจัดทำและเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่แท้จริงของผู้ประกอบธุรกิจ

(3) การควบคุมภายใน

(3.1) จัดโครงสร้างองค์กรที่ส่งเสริมให้เกิดการควบคุมภายในและการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแล ควบคุม และตรวจสอบการดำเนินงานที่เหมาะสม รวมถึงมีสายการบังคับบัญชา และการรายงานที่ชัดเจน เพื่อให้มีการสอบทานและถ่วงดุลอำนาจอย่างเหมาะสม

(3.2) จัดให้มีกระบวนการและแนวทางปฏิบัติในการควบคุมภายใน ซึ่งครอบคลุมถึงการตรวจสอบรายการผิดปกติ เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากความผิดพลาดหรือการทุจริตในการปฏิบัติงาน หรือการบริหารความเสี่ยงที่ไม่เหมาะสมและรัดกุมเพียงพอ หรือการไม่ปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับภายในของกิจการ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(3.3) จัดให้มีบุคลากรหรือหน่วยงานในการทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบธุรกิจให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ด้วยความเรียบร้อย

(3.4) จัดให้มีการตรวจสอบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และจัดทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอต่อคณะกรรมการของนิติบุคคลหรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ พร้อมทั้งจัดส่งสำเนาผลการตรวจสอบให้ ธปท. เป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนดภายใน 45 วันนับแต่วันที่ทำการตรวจสอบแล้วเสร็จ โดยผู้ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบดังกล่าวจะต้องมีความรู้ ประสบการณ์ และมีความเป็นอิสระจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

ในกรณีที่ ธปท. เห็นว่าผลการตรวจสอบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง มีข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือมีข้อความคลุมเครือไม่ชัดเจน หรือในกรณีที่ ธปท. เห็นว่าจำเป็นหรือสมควร ธปท. อาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายนอกดำเนินการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบให้ ธปท. ทราบ

ทั้งนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจเริ่มดำเนินการตรวจสอบและจัดส่งสำเนาผลการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ข้างต้นในปีถัดไปนับแต่ปีที่ได้รับอนุญาต

(4) การเปลี่ยนแปลงอำนาจควบคุมกิจการ

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจจะมีการเปลี่ยนแปลงอำนาจควบคุมกิจการ เช่น ผู้ถือหุ้นมีความประสงค์ขายหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในบริษัทจนทำให้มีการถือหุ้นที่ทำให้มีบุคคลอื่นมีสิทธิออกเสียงในบริษัทเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมด เป็นต้น ผู้ประกอบธุรกิจต้องดำเนินการ ดังนี้

(4.1) ผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย จะต้องขอความเห็นชอบจาก ธปท. เป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ก่อนดำเนินการ โดยต้องชี้แจงรายละเอียดการดำเนินการ และประเมินผลกระทบและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อการดำเนินธุรกิจและการให้บริการระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ พร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลและเอกสารประกอบ โดย ธปท. จะพิจารณาภายใน 45 วันทำการนับแต่วันที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

ทั้งนี้ ธปท. อาจพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ก็ได้ หรืออาจพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้เป็นรายกรณีด้วยก็ได้ หรือสั่งระงับเป็นการชั่วคราว หรือเพิกถอนความเห็นชอบในภายหลังด้วยก็ได้ หากพบว่ามี การดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริงที่แจ้งไว้ต่อ ธปท. หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ ธปท. กำหนด

(4.2) ผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นนิติบุคคลต่างประเทศ ให้แจ้ง ธปท. ทราบ เป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ภายใน 7 วันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งรายละเอียดการดำเนินการ และประเมินผลกระทบและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อการ ดำเนินธุรกิจและการให้บริการระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ

4.2.3 ด้านการบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัย

เพื่อให้ระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับมีความมั่นคงปลอดภัยและ สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้บริการของระบบและสาธารณชน ผู้ประกอบธุรกิจต้องบริหารจัดการ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับรูปแบบ ขนาด ปริมาณธุรกรรม และความซับซ้อนของธุรกิจ ซึ่งอย่างน้อยต้องปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) นโยบายและมาตรการบริหารความเสี่ยง

(1.1) กำหนดนโยบายและมาตรการบริหารความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบอย่างชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยง ด้านปฏิบัติการ และความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งรวมถึงการระบุระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (risk appetite) ให้ครอบคลุมการบริหารความเสี่ยง ทั้งที่เกิดจากระบบ ผู้ใช้บริการของระบบ และ ระบบที่มีความเชื่อมโยงกัน (interdependencies) โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ของนิติบุคคลหรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย

(1.2) กำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยง เช่น การระบุเหตุการณ์ ความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยง เพื่อควบคุมหรือลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงกำหนดผู้รับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยง โดยต้องรายงานผลการติดตามความเสี่ยงและสถานะ ความเสี่ยงให้คณะกรรมการหรือผู้บริหารที่ได้รับมอบหมายทราบในระยะเวลาที่เหมาะสม

(1.3) กำหนดนโยบายการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management: BCM) โดยมีการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบต่อการหยุดชะงักของ ระบบที่ให้บริการ รวมทั้งจัดทำแผนรองรับการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง (Business Continuity Plan: BCP)

(1.4) จัดให้มีการทบทวนและทดสอบการปฏิบัติตามแผนรองรับ การดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องร่วมกับผู้ใช้บริการของระบบและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบอย่างมีนัยสำคัญ

(2) การบริหารความเสี่ยงด้านระบบสารสนเทศ

(2.1) ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของประกาศ ธปท. ว่าด้วยนโยบายและ มาตรการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางระบบสารสนเทศ เพื่อให้ระบบการชำระเงินภายใต้การ

กำกับมีมาตรฐานในการบริหารความเสี่ยงด้านระบบสารสนเทศ มีความมั่นคงปลอดภัย (security) มีความถูกต้องเชื่อถือได้ (integrity) และมีความพร้อมในการให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง (availability)

(2.2) จัดให้มีการตรวจสอบความมั่นคงปลอดภัยทางระบบสารสนเทศ โดยผู้ตรวจสอบภายนอกที่เป็นอิสระ ซึ่งมีความรู้ และประสบการณ์ในการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งจัดส่งสำเนาผลการตรวจสอบให้ ธปท. เป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ภายใน 45 วันนับแต่วันที่ทำการตรวจสอบแล้วเสร็จ

ทั้งนี้ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจเริ่มดำเนินการตรวจสอบและส่งสำเนาผลการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ข้างต้นในปีถัดไปนับแต่ปีที่ได้รับอนุญาต

(3) การใช้บริการจากบุคคลภายนอก

กรณีผู้ประกอบการธุรกิจให้ผู้ให้บริการรายอื่นหรือบุคคลอื่น (outsourcing) มาดำเนินการแทนในงานระบบสารสนเทศ รวมถึงงานที่มีผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อธุรกิจ ผู้ประกอบการธุรกิจยังคงมีความรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการของระบบในการให้บริการที่ต่อเนื่อง ปลอดภัย น่าเชื่อถือ และความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เสมือนกับเป็นการให้บริการโดยผู้ประกอบการธุรกิจเอง โดยผู้ประกอบการธุรกิจต้องดำเนินการ ดังนี้

(3.1) จัดให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งการคัดเลือก ติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบการให้บริการของผู้ให้บริการรายอื่นหรือบุคคลอื่นอย่างเหมาะสม โดยประเมินความเสี่ยงของการใช้บริการจากผู้ให้บริการรายอื่นหรือบุคคลอื่นอย่างสม่ำเสมอ

ทั้งนี้ ในการประเมินความเสี่ยงควรครอบคลุมถึงความเสี่ยง ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความลับและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (data privacy) และผลกระทบต่อระบบงานที่สำคัญของผู้ประกอบการธุรกิจ

(3.2) จัดให้มีการทำสัญญาการใช้บริการ ซึ่งระบุสิทธิของ ผู้ตรวจสอบ ภายใน ผู้ตรวจสอบภายนอก และ ธปท. ในการเข้าตรวจสอบการดำเนินงานและการควบคุมภายในของผู้ให้บริการรายอื่นหรือบุคคลอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้ การกำกับนั้นได้

(3.3) จัดให้มีแผนรองรับการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง (Business Continuity Plan: BCP) หรือแผนฉุกเฉินด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Disaster Recovery Plan: DRP) ที่ครอบคลุมถึงการใช้บริการจากผู้ให้บริการรายอื่นหรือบุคคลอื่น รวมทั้งต้องมีการทดสอบและทบทวน การปฏิบัติตามแผนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้จริง

(3.4) กรณีที่มีการเลือกใช้บริการจากผู้ให้บริการรายอื่นหรือบุคคลอื่นใน ต่างประเทศ โดยเฉพาะการจัดเก็บข้อมูล การประมวลผล หรือการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูล

ผู้ประกอบการธุรกิจต้องมีการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้บริการในต่างประเทศนั้น เช่น ความเสี่ยงจากการไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลอันเนื่องมาจากการขัดข้องหรือการปิดกั้นเครือข่ายสื่อสาร หรือระบบสื่อสารระหว่างประเทศ (information access risk) และความเสี่ยงด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของต่างประเทศ (cross-border compliance) และจัดให้มีแผนรองรับ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

(4) การเปลี่ยนแปลงการดำเนินงาน

กรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจได้เปลี่ยนแปลงการดำเนินงานไปจากที่ได้รับ อนุญาต หรือที่เคยขออนุญาตเพิ่มเติม หรือเคยแจ้งให้ สปท. ทราบ แล้วแต่กรณี ให้ผู้ประกอบการ ดำเนินการ ดังนี้

(4.1) การเพิ่มบริการใหม่ หรือยกเลิกบริการเดิมที่ได้รับอนุญาตไว้ ให้ ยื่นขออนุญาตเป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ต่อ สปท. ก่อนเริ่ม ดำเนินการ พร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลและเอกสารประกอบการพิจารณา โดย สปท. จะใช้เวลาพิจารณา ภายใน 30 วันทำการนับแต่วันที่รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

ทั้งนี้ สปท. อาจพิจารณาอนุญาตหรือไม่ก็ได้ หรืออาจพิจารณา อนุญาตโดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้เป็นรายกรณีด้วยก็ได้ หรือสั่งระงับเป็นการชั่วคราว หรือเพิกถอนการ อนุญาตในภายหลังด้วยก็ได้ หากพบว่ามีกรณีการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง ที่แจ้งเพื่อขออนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ สปท. กำหนด

(4.2) การย้ายสำนักงานใหญ่ ให้ยื่นขออนุญาตเป็นหนังสือ หรือ โดย วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ต่อ สปท. ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนเริ่มดำเนินการ

(4.3) กรณีดังต่อไปนี้ ต้องแจ้งให้ สปท. ทราบล่วงหน้าเป็นหนังสือ หรือ โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด

(4.3.1) ไม่น้อยกว่า 15 วันก่อนเริ่มดำเนินการ กรณีการ เปลี่ยนแปลงรูปแบบของการให้บริการ ซึ่งแตกต่างจากที่ได้รับอนุญาตไว้ โดยให้ส่งข้อมูลรายละเอียด ของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการให้บริการดังกล่าว และประเมินผลกระทบด้านระบบสารสนเทศ ตามแบบประเมินแนบท้ายประกาศฉบับนี้ (เอกสารแนบ 1)

(4.3.2) ไม่น้อยกว่า 15 วันก่อนเริ่มดำเนินการ กรณีการ เปลี่ยนแปลงระบบสารสนเทศอย่างมีสาระสำคัญ หรือมีผลกระทบต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัย ของระบบให้บริการ ให้แจ้ง สปท. ทราบ โดยแสดงแผนภาพของระบบสารสนเทศ และระบุส่วนที่มีการ เปลี่ยนแปลงสำคัญจากที่เคยได้รับอนุญาตหรือที่ได้แจ้งไว้กับ สปท. บนแผนภาพให้ชัดเจน และประเมิน ผลกระทบด้านระบบสารสนเทศตามแบบประเมินแนบท้ายประกาศฉบับนี้ (เอกสารแนบ 1)

(4.3.3) ไม่น้อยกว่า 7 วันก่อนเริ่มดำเนินการ กรณีการเปลี่ยนแปลงชื่อนิติบุคคล

ทั้งนี้ ในกรณีตามข้อ (4.3.1) และ (4.3.2) ธพท. อาจให้ผู้ประกอบธุรกิจส่งข้อมูลเพิ่มเติม หรือทักท้วง หรือกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขเพิ่มเติมให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติตามความเหมาะสมก่อนเริ่มดำเนินการด้วยก็ได้ โดยในการดำเนินการดังกล่าว ธพท. จะแจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจทราบ

(4.4) กรณีดังต่อไปนี้ ให้แจ้งผู้ใช้บริการของระบบทราบล่วงหน้า

(4.4.1) ไม่น้อยกว่า 7 วันก่อนเริ่มดำเนินการ กรณีการเปลี่ยนแปลงชื่อนิติบุคคล

การแจ้งผู้ใช้บริการของระบบ ให้ดำเนินการอย่างน้อย 2 ช่องทาง โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใด ที่ทำให้ผู้ใช้บริการของระบบสามารถทราบได้

(5) การหยุดให้บริการชั่วคราวหรือเกิดปัญหาหรือความบกพร่องในการให้บริการ

กรณีหยุดให้บริการชั่วคราว หรือเกิดปัญหาหรือความบกพร่องในการให้บริการระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ ผู้ประกอบธุรกิจต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(5.1) กรณีหยุดให้บริการชั่วคราวอันเกิดจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้า เช่น การปิดปรับปรุงระบบงานสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อวงกว้าง

(5.1.1) แจ้ง ธพท. ทราบเป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วันก่อนเริ่มดำเนินการ

(5.1.2) แจ้งผู้ใช้บริการของระบบทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วันก่อนเริ่มดำเนินการ อย่างน้อย 2 ช่องทาง โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใด ที่ทำให้ผู้ใช้บริการของระบบสามารถทราบได้

(5.2) กรณีหยุดให้บริการชั่วคราวซึ่งส่งผลกระทบต่อวงกว้างที่ไม่ได้มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า หรือกรณีที่เกิดปัญหาหรือความบกพร่องในการให้บริการระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และส่งผลกระทบต่อการใช้งาน หรือชื่อเสียงของผู้ประกอบธุรกิจ รวมถึงกรณีเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญของผู้ประกอบธุรกิจถูกโจมตีหรือถูกขโมยข้อมูลจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ และเป็นปัญหาหรือเหตุการณ์ที่ ผู้ประกอบธุรกิจต้องรายงานต่อผู้บริหารในตำแหน่งสูงสุดของผู้ประกอบธุรกิจทราบ

(5.2.1) แจ้งปัญหาหรือเหตุการณ์ดังกล่าวให้ ธปท. ทราบทันที เมื่อเกิดหรือรับรู้ปัญหาหรือเหตุการณ์นั้น และให้แจ้งสาเหตุและการแก้ไขปัญหาเพิ่มเติมภายหลัง เป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนดโดยเร็ว

(5.2.2) แจ้งผู้ให้บริการของระบบทราบโดยเร็วนับแต่เวลาที่เกิดหรือรับรู้ปัญหาหรือเหตุการณ์นั้น โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็น ลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใด ที่ทำให้ผู้ให้บริการของระบบสามารถทราบได้

(6) การหยุดประกอบธุรกิจหรือไม่ประกอบธุรกิจตามปกติ

เมื่อปรากฏว่าผู้ประกอบธุรกิจหยุดประกอบธุรกิจหรือไม่ดำเนินธุรกิจตามปกติเป็นระยะเวลาเกินกว่า 2 ปี รัฐมนตรีมีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตของผู้ประกอบธุรกิจนั้นได้

(7) การรายงานและส่งงบการเงินต่อ ธปท.

(7.1) ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดทำงบการเงินที่แสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน และจัดส่งให้ ธปท. นับแต่วันที่เริ่มประกอบธุรกิจ ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(7.1.1) งบบัญชีในรอบระยะเวลา 6 เดือนแรกของปีบัญชี ให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดส่งงบการเงินงวด 6 เดือนแรกของปีบัญชี ให้ ธปท. ภายใน 45 วันนับแต่วันสิ้นงวด

(7.1.2) งบประจำปีบัญชี ให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดส่งงบการเงินประจำปีที่ตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ให้ ธปท. ภายใน 90 วันนับแต่วันสิ้นงวด

(7.2) รายงานรายชื่อผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้น 10 อันดับแรก โดยรวมถึงสัญชาติผู้ถือหุ้น ให้ ธปท. พร้อมกับการส่งงบการเงินประจำปีบัญชี

สำหรับรัฐวิสาหกิจให้ส่งงบการเงินที่แสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานให้ ธปท. ภายใน 45 วันนับแต่วันที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเห็นชอบงบการเงินตามข้อ (7.1.1) และ (7.1.2) พร้อมรายงานรายชื่อผู้ถือหุ้นตามข้อ (7.2)

(7.3)¹ ผู้ประกอบธุรกิจต้องแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถือหุ้นตามที่กำหนดไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนให้ ธปท. ทราบเป็นหนังสือหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ภายใน 15 วันทำการนับแต่วันที่มิบุคคลใดถือหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของผู้ประกอบธุรกิจเกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด โดยให้นับรวมหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวด้วย

ผู้ที่เกี่ยวข้องตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า บุคคลที่มีความสัมพันธ์กับอีกบุคคลหนึ่งในลักษณะดังต่อไปนี้

¹ (7.3) แก้ไขเพิ่มเติมตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกช. 3/2566 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2566

- (1) เป็นคู่สมรส
- (2) เป็นบุตรหรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือ
- (3) เป็นตัวการ ตัวแทน

4.2.4 ด้านการคุ้มครองผู้ใช้บริการของระบบ

เพื่อดูแลให้ผู้ประกอบธุรกิจเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการของระบบอย่างเพียงพอต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการได้ตรงตามความต้องการ มีการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการของระบบ และบริหารจัดการข้อร้องเรียนได้อย่างเหมาะสม ผู้ประกอบธุรกิจต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดและเปิดเผยข้อตกลงในการให้บริการ

กำหนดข้อตกลงในการให้บริการไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และเปิดเผยให้ผู้ใช้บริการของระบบทราบอย่างชัดเจนและเป็นปัจจุบัน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (1.1) สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจและผู้ใช้บริการของระบบ ทั้งในกรณีปกติและกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน
- (1.2) หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีปฏิบัติในการให้บริการ
- (1.3) ความเสี่ยงทางการเงิน (financial risk) หรือความเสี่ยงอื่นใดที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้บริการ (ถ้ามี) เพื่อให้ผู้ใช้บริการของระบบสามารถประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องจากการใช้บริการได้

ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ติดตามดูแลให้ผู้ใช้บริการของระบบปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่กำหนด โดยจัดให้มีวิธีการดำเนินการกับผู้ใช้บริการของระบบที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด และในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ดังกล่าว ซึ่งทำให้ผู้ใช้บริการของระบบเสียประโยชน์ ผู้ประกอบธุรกิจต้องแจ้งให้ผู้ใช้บริการของระบบทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนการเปลี่ยนแปลงจะมีผลใช้บังคับ โดยแจ้งข้อมูลรายละเอียดการเปลี่ยนแปลงผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใด ที่ทำให้ผู้ใช้บริการของระบบสามารถทราบได้

(2) การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการของระบบ

ต้องเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการของระบบ โดยต้องดำเนินการ ดังนี้

- (2.1) กำหนดนโยบายในการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการของระบบ การกำหนดชั้นความลับในการเข้าถึงข้อมูล และการระบุตัวบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว

พร้อมทั้งจัดให้มีระบบการจับเก็บข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ และป้องกันผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องเข้าถึง หรือแก้ไขข้อมูลที่เก็บรักษา

(2.2) รักษาความลับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการของระบบ โดยจะไม่เปิดเผยข้อมูลเหล่านั้นตลอดระยะเวลาการใช้บริการและภายหลังที่เลิกใช้บริการแล้ว เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในกรณีต่อไปนี้

(2.2.1) การเปิดเผยโดยได้รับความยินยอมเป็นหนังสือหรือวิธีการอื่นใดทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่ผู้ประกอบการกำหนดร่วมกับผู้ใช้บริการของระบบ

(2.2.2) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวน หรือการพิจารณาคดี

(2.2.3) การเปิดเผยแก่ผู้สอบบัญชีของผู้ประกอบการ

(2.2.4) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลระบบการชำระเงินของ ธปท.

(2.2.5) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามกฎหมาย

(3) การเปิดเผยค่าธรรมเนียม

ดำเนินการให้มีการเปิดเผยค่าธรรมเนียม ดังนี้

(3.1) เปิดเผยรายละเอียดของค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ใช้บริการของระบบ ซึ่งรวมถึงนโยบายการให้ส่วนลด (discount policies) (ถ้ามี) โดยแจ้งข้อมูลค่าธรรมเนียมดังกล่าวผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใด ที่ทำให้ผู้ใช้บริการของระบบสามารถทราบได้

ทั้งนี้ ในการกำหนดค่าธรรมเนียม ผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงความ เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการของระบบด้วย

(3.2) กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียม ผู้ประกอบการจะต้องแจ้งให้ผู้ใช้บริการของระบบทราบรายละเอียดการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมดังกล่าว ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใด ที่ทำให้ผู้ใช้บริการของระบบสามารถทราบได้ โดยในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ผู้ใช้บริการของระบบเสียประโยชน์ ผู้ประกอบการต้องแจ้งให้ผู้ใช้บริการของระบบทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนการเปลี่ยนแปลงจะมีผลใช้บังคับ

(3.3) จัดส่งรายละเอียดค่าธรรมเนียมให้ ธปท. ทราบโดยเร็วด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด นับแต่วันที่เริ่มประกอบธุรกิจและทุก ๆ ครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง

(4) การดำเนินการเมื่อมีข้อร้องเรียน

ดำเนินการเมื่อมีการร้องเรียนหรือมีข้อโต้แย้งจากผู้ให้บริการของระบบ รวมทั้งกำหนดกรอบเวลาเพื่อหาข้อยุติ ดังนี้

(4.1) จัดให้มีช่องทางและวิธีการสำหรับการรับข้อร้องเรียนจากผู้ให้บริการของระบบ โดยอย่างน้อยต้องจัดให้มีหมายเลขโทรศัพท์และที่อยู่สำนักงานหรือที่อยู่สำหรับติดต่อทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถติดต่อได้

(4.2) กำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการและกรอบระยะเวลาเพื่อหาข้อยุติเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งจัดอบรมวิธีปฏิบัติดังกล่าวให้พนักงานที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ประกอบการธุรกิจต้องดำเนินการตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้า รวมทั้งชี้แจงขั้นตอนการดำเนินการ พร้อมทั้งแจ้งกำหนดเวลาในการแก้ไขข้อร้องเรียนให้ผู้ร้องเรียนทราบภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับการร้องเรียน

(4.3) ดำเนินการแก้ไขข้อร้องเรียนให้แล้วเสร็จและแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนทราบโดยเร็ว

4.2.5 ด้านการส่งเสริมประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขัน

เพื่อส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันและมีการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการชำระเงินอย่างต่อเนื่อง ผู้ประกอบการธุรกิจต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) การประกอบธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(1.1) กำหนดเป้าหมายในการให้บริการที่สามารถประเมินและวัดผลได้ เช่น ระดับความพร้อมใช้งานของระบบ (system availability) รวมถึงจัดให้มีการติดตามและประเมินผล พร้อมทั้งรายงานผลให้คณะกรรมการของนิติบุคคลทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนเปิดเผยผลการดำเนินงานตามเป้าหมายในการให้บริการที่สำคัญให้ผู้ให้บริการของระบบทราบด้วย

(1.2) จัดให้มีการสำรวจและรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้บริการของระบบ ในเรื่องเกี่ยวกับการให้บริการที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ เช่น ขอบเขตในการให้บริการ ฟังก์ชันในการใช้งานระบบ หรือทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีหรือกระบวนการ เป็นต้น เพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้ระบบตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการของระบบ และทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

4.3² การยกเว้นหลักเกณฑ์การกำกับดูแลทั่วไป สำหรับสถาบันการเงิน ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งสาขาเพื่อประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ รัฐวิสาหกิจ และนิติบุคคลต่างประเทศ บริษัทบริหารสินทรัพย์ และผู้ประกอบการที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. เนื่องจากมีกฎหมายในการกำกับดูแลเป็นการเฉพาะแล้ว

(1) ผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และรัฐวิสาหกิจ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านฐานะทางการเงิน ตามข้อ 4.2.1 (1) – (5) และหลักเกณฑ์ด้านธรรมาภิบาล ตามข้อ 4.2.2 (1.3) และ (4)

(2) ผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นสถาบันการเงินและสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลด้านการบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัยไว้แล้ว และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. หากได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังกล่าวแล้ว ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามประกาศนี้ ในเรื่องดังต่อไปนี้

(2.1) การแจ้งเปลี่ยนแปลงกรรมการหรือผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการของนิติบุคคล ตามข้อ 4.2.2 (1.4)

(2.2) การจัดให้มีการตรวจสอบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง และจัดส่งสำเนาผลการตรวจสอบ ตามข้อ 4.2.2 (3.4)

(2.3) การจัดให้มีการตรวจสอบความมั่นคงปลอดภัยทางระบบสารสนเทศ และจัดส่งสำเนาผลการตรวจสอบ ตามข้อ 4.2.3 (2.2)

(2.4) การขออนุญาตย้ายสำนักงานใหญ่ ตามข้อ 4.2.3 (4.2)

(2.5) การแจ้งเปลี่ยนแปลงชื่อนิติบุคคล ตามข้อ 4.2.3 (4.3.3) และ (4.4.1)

(2.6) การแจ้งหยุดให้บริการชั่วคราว ตามข้อ 4.2.3 (5)

(2.7) การรายงานและส่งงบการเงิน ตามข้อ 4.2.3 (7)

(2.8) การจัดส่งรายละเอียดค่าธรรมเนียม ตามข้อ 4.2.4 (3.3)

(3) ผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นนิติบุคคลต่างประเทศ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(3.1) ด้านฐานะทางการเงิน ตามข้อ 4.2.1 (1) – (5)

² 4.3 (4) แก้ไขเพิ่มเติมตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกข. 3/2566 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2566

(3.2) ด้านธรรมาภิบาล ตามข้อ 4.2.2 (1.1) (1.3) – (1.4) และ (2) – (3)

(3.3) ด้านการบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัย ตามข้อ 4.2.3 (1.4) (2.2)

(3) (4.1) – (4.2) (4.3.1) – (4.3.2) (5.1) และ (7)

ทั้งนี้ ให้จัดเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับยกเว้นข้างต้นไว้ให้เป็นปัจจุบันเพื่อให้พร้อมสำหรับการตรวจสอบของ ธปท. และเมื่อ ธปท. ร้องขอ

(4) ผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นสถาบันการเงิน บริษัทบริหารสินทรัพย์และผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศของคณะกรรมการปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. ซึ่งมีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามหรือคุณสมบัติของผู้ถือหุ้นของบุคคลดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งสาขาเพื่อประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ รัฐวิสาหกิจ และนิติบุคคลต่างประเทศ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถือหุ้นตามข้อ 4.2.3 (7.3)

4.4 การขอขยายระยะเวลาการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่สามารถดำเนินการดังต่อไปนี้ ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยมีเหตุจำเป็นหรือเหตุการณ์พิเศษ ผู้ประกอบธุรกิจสามารถยื่นขอขยายระยะเวลาพร้อมชี้แจงเหตุผล ความจำเป็น และกำหนดเวลาที่จะดำเนินการแล้วเสร็จต่อ ธปท. เป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด โดย ธปท. อาจพิจารณาอนุญาตหรือไม่ก็ได้ หรืออาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ให้ถือปฏิบัติเพิ่มเติมด้วยก็ได้

(1) การแจ้งการเพิ่มทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้ว ตามข้อ 4.2.1 (4)

(2) การแต่งตั้งกรรมการสัญชาติไทย ตามข้อ 4.2.2 (1.3)

(3) การแจ้งเปลี่ยนแปลงกรรมการหรือผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการของนิติบุคคล ตามข้อ 4.2.2 (1.4)

(4) การจัดส่งสำเนาผลการตรวจสอบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง ตามข้อ 4.2.2 (3.4)

(5) การจัดส่งสำเนาผลการตรวจสอบความมั่นคงปลอดภัยทางระบบสารสนเทศ ตามข้อ 4.2.3 (2.2)

(6) การยื่นขออนุญาตหรือแจ้งให้ ธปท. ทราบการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงาน ตามข้อ 4.2.3 (4.2) - (4.4)

(7) การแจ้งหยุดให้บริการชั่วคราว ตามข้อ 4.2.3 (5.1)

(8) การรายงานและส่งงบการเงิน ตามข้อ 4.2.3 (7)

4.5 หลักเกณฑ์เฉพาะในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบ (Inter-institution Fund Transfer System)

เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบมีสภาพคล่องเพียงพอที่จะสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน และมีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องเป็นวงกว้าง (systemic risk) ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังต่อไปนี้ และจัดทำรายงานการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง พร้อมทั้งจัดส่งรายงานดังกล่าวให้ ธปท. ทุกไตรมาส ภายใน 45 วันนับแต่วันสิ้นไตรมาส ตามแบบรายงานแนบท้ายประกาศฉบับนี้ (เอกสารแนบ 2)

(1.1) สินทรัพย์สภาพคล่องที่ต้องดำรง

ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ณ สิ้นวัน ในแต่ละไตรมาส ไม่ต่ำกว่าผลรวมของค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจในช่วง 6 เดือนก่อนหน้าวันที่ต้องเริ่มดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง 3 เดือน โดยต้องเริ่มดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบ

ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจ ได้แก่ ต้นทุนขาย ต้นทุนบริการ ค่าใช้จ่ายในการขาย และค่าใช้จ่ายในการบริหาร แต่ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายทางบัญชีที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง เช่น ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย ตามมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

(1.2) คุณสมบัติของสินทรัพย์สภาพคล่อง

สินทรัพย์สภาพคล่องที่ใช้สำหรับการดำรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ (1.1) ต้องเป็นสินทรัพย์ประเภท เงินสด เงินฝาก หรือตราสารหนี้ที่ออกหรือค้ำประกันโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลาง ซึ่งปราศจากภาระผูกพัน (unencumbered) หรือสินทรัพย์อื่นที่มีสภาพคล่องตามที่ ธปท. ประกาศกำหนด

ทั้งนี้ การวัดมูลค่าตราสารหนี้ที่ออกหรือค้ำประกันโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลาง ให้ใช้มูลค่าตามราคาตลาด (mark-to-market price) หรือมูลค่ายุติธรรมตามมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

ทั้งนี้ สำหรับสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และรัฐวิสาหกิจให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ตามข้อ 4.5 (1)

(2) กำหนดหลักเกณฑ์การเข้าร่วมและออกจากระบบ (access and exit regime) เพื่อส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินได้อย่างเป็นธรรม ซึ่งอย่างน้อยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(2.1) กำหนดวัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีปฏิบัติ และค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการเข้าร่วมและออกจากระบบไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และเปิดเผยให้ผู้ใช้บริการของระบบและสาธารณชนทราบโดยทั่วถึง เช่น ประกาศทางเว็บไซต์ของผู้ประกอบธุรกิจ โดยคำนึงถึงหลักการในการเข้าถึงบริการที่เป็นธรรมและเปิดกว้าง (fair and open access) รวมถึงเปิดให้ผู้ใช้บริการของระบบสามารถเลือกใช้บริการที่ต้องการได้

กรณีผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบมีการเปลี่ยนแปลง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีปฏิบัติ และค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการเข้าร่วมและการออกจากระบบ ต้องแจ้งให้ ธปท. ทราบเป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนเริ่มดำเนินการ และเปิดเผยให้ผู้ใช้บริการของระบบและสาธารณชนทราบโดยทั่วถึง เช่น ประกาศทางเว็บไซต์ของผู้ประกอบธุรกิจ

ทั้งนี้ ธปท. อาจให้ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบส่งข้อมูลเพิ่มเติม หรือทักท้วง หรือกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขเพิ่มเติมให้ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบปฏิบัติตามความเหมาะสมก่อนเริ่มดำเนินการด้วยก็ได้ โดยในการดำเนินการดังกล่าว ธปท. จะแจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบทราบ

(2.2) จัดให้มีการประเมินความเสี่ยงและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกี่ยวข้องจากการรับผู้ใช้บริการของระบบรายใหม่ที่เข้าร่วมใช้ระบบ ตามหลักเกณฑ์ที่ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบกำหนด เช่น ฐานะทางการเงิน และความพร้อมในการเชื่อมต่อและใช้ระบบ เพื่อให้มั่นใจว่าการรับผู้ใช้บริการของระบบรายใหม่ จะไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงและผลกระทบต่อการให้บริการของผู้ใช้บริการของระบบรายเดิม

(2.3) เปิดเผยรายชื่อผู้ใช้บริการของระบบที่เป็นปัจจุบัน ให้ผู้ใช้บริการของระบบและสาธารณชนทราบโดยทั่วถึง เช่น ประกาศทางเว็บไซต์ของผู้ประกอบธุรกิจ

(3) จัดให้มีมาตรการจัดการความเสี่ยง เพื่อให้การชำระดุลระหว่างผู้ใช้บริการของระบบสำเร็จลุล่วง โดยมีการชำระเงินตามภาระผูกพันภายในเวลาที่กำหนด เช่น การบริหารจัดการหรือติดตามหนี้สิน การจำกัดการทำธุรกรรมระหว่างผู้ใช้บริการของระบบ การวางหลักประกันเพื่อรองรับการชำระดุล หรือการรับประกันการชำระดุล เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบควรพิจารณาเลือกใช้มาตรการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมและสอดคล้องกับรูปแบบการให้บริการ

กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงมาตรการจัดการความเสี่ยงไปจากที่ได้รับอนุญาตไว้ ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบต้องแจ้งให้ ธปท. ทราบเป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วันก่อนเริ่มดำเนินการ และแจ้งให้ผู้ใช้บริการของระบบทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วันก่อนเริ่มดำเนินการ อย่างน้อย 2 ช่องทาง โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใด ที่ทำให้ผู้ใช้บริการของระบบสามารถทราบได้

(4) จัดให้มีกระบวนการและวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อรองรับกรณีที่ใช้บริการของระบบรายใดรายหนึ่งไม่สามารถชำระดุลได้ ซึ่งครอบคลุมกรณีที่ผู้ใช้บริการของระบบถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์หรือพิพาทษาให้ล้มละลาย เช่น การแจ้งผู้ใช้บริการของระบบรายอื่น การหยุดรับส่งรายการ และการคำนวณดุลการหักบัญชีใหม่โดยนารายการของผู้ใช้บริการของระบบที่ไม่สามารถชำระดุลได้ออก (unwind) เป็นต้น และต้องเปิดเผยกระบวนการและวิธีปฏิบัติดังกล่าวให้ผู้ใช้บริการของระบบทราบ โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใด ที่ทำให้ผู้ใช้บริการของระบบสามารถทราบได้

ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบมีหน้าที่ต้องติดตามดูแลให้ผู้ใช้บริการของระบบปฏิบัติตามกระบวนการและวิธีปฏิบัติดังกล่าวด้วย

กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการและวิธีปฏิบัติไปจากที่ได้รับอนุญาตไว้ ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบต้องแจ้งให้ ธปท. ทราบเป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วันก่อนเริ่มดำเนินการ และแจ้งให้ผู้ใช้บริการของระบบทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วันก่อนเริ่มดำเนินการ อย่างน้อย 2 ช่องทาง โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใด ที่ทำให้ผู้ใช้บริการของระบบสามารถทราบได้

(5) ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบต้องแจ้ง ธปท. ทราบด้วยวาจาหรือโดยวิธีการอื่นใดโดยทันทีเมื่อมีเหตุ ดังนี้

(5.1) กรณีที่ผู้ใช้บริการของระบบรายใดรายหนึ่งไม่สามารถชำระดุลได้ด้วยวิธีการปกติและตามเวลาที่กำหนด เช่น ระบบงานของผู้ใช้บริการของระบบขัดข้อง ผู้ใช้บริการของระบบรายใดรายหนึ่งมีเงินไม่เพียงพอสำหรับการชำระดุล โดยต้องใช้มาตรการจัดการความเสี่ยง กระบวนการ และวิธีปฏิบัติที่กำหนดเพื่อให้กระบวนการชำระดุลสำเร็จลุล่วง

(5.2) กรณีที่ระบบของผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระดุลขัดข้อง ทำให้ ไม่สามารถชำระดุลระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ได้ด้วยวิธีการปกติและตามเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการชำระดุลในระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญที่ ธปท. ดำเนินการ

ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบต้องจัดทำรายงานปัญหากรณีเกิดเหตุดังกล่าวข้างต้น ตามแบบรายงานที่ ธปท. กำหนดแนบท้ายประกาศนี้ (เอกสารแนบ 3) ส่งให้ ธปท. ภายในวันทำการถัดจากวันเกิดเหตุ

(6) ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบมีการระงับการให้บริการกับผู้ใช้บริการของระบบรายใดรายหนึ่งเป็นการชั่วคราว ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบต้องแจ้งให้ผู้ใช้บริการของระบบรายอื่นทราบโดยทันที และในกรณีที่มีการยกเลิกการให้บริการกับผู้ใช้บริการของระบบรายใดรายหนึ่ง ให้แจ้งผู้ใช้บริการของระบบรายอื่นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วัน อย่างน้อย 2 ช่องทาง โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใด ที่ทำให้ผู้ใช้บริการของระบบสามารถทราบได้

ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบต้องแจ้ง ธปท. ทราบเป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่มีการระงับหรือยกเลิกการให้บริการ แล้วแต่กรณี

4.6 หลักเกณฑ์เฉพาะในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจระบบเครือข่ายบัตร (Payment Card Network)

เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจระบบเครือข่ายบัตรมีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงคุ้มครองผู้ใช้บริการของระบบและสาธารณชนในประเทศไทย ผู้ประกอบธุรกิจระบบเครือข่ายบัตรต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) ให้นำความในข้อ 4.5 (3) - (6) มาใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจระบบเครือข่ายบัตรด้วย

(2) กรณีผู้ประกอบธุรกิจระบบเครือข่ายบัตรที่เป็นนิติบุคคลต่างประเทศต้องดำเนินการ ดังนี้

(2.1) จัดให้มีสำนักงานสาขาหรือสำนักงานผู้แทนในประเทศไทย และแต่งตั้งบุคคลอย่างน้อย 1 คน เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทนนิติบุคคลในสำนักงานดังกล่าว เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและติดต่อประสานงานกับสำนักงานในต่างประเทศ

ทั้งนี้ ในกรณีที่มีการย้ายสำนักงานสาขาหรือสำนักงานผู้แทนในประเทศไทยจากที่เดิมที่ได้รับอนุญาตไว้ ให้ยื่นขออนุญาตเป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามที่กำหนด ต่อ ธปท. ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนเริ่มดำเนินการ

(2.2) กรณีหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลนิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศ มีคำสั่ง หรือมีการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งกับผู้ประกอบธุรกิจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจระบบเครือข่ายบัตร และอาจมีผลกระทบต่อการให้บริการระบบเครือข่ายบัตรในประเทศไทย ต้องแจ้งให้

ชปท. ทราบเป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ภายใน 15 วันทำการนับแต่ วันที่หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลนิติบุคคลตามกฎหมายมีคำสั่งให้ดำเนินการ

4.7 หลักเกณฑ์เฉพาะในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจระบบการชำระดุล (Settlement System)

เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระดุลมีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องเป็นวงกว้าง (systemic risk) ผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระดุลต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (1) ให้นำความในข้อ 4.5 (6) มาใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระดุลด้วย
- (2) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับผลสมบูรณ์ของการชำระดุล (finality) โดยกำหนดกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการชำระดุล ระยะเวลาที่ใช้ในการชำระดุล และจุดที่การชำระดุลมีผลสมบูรณ์ (point of finality) ไม่สามารถเพิกถอน กลับรายการ หรือแก้ไขได้
- (3) จัดให้มีวิธีการชำระดุลเพื่อปรับฐานะความเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ของผู้ใช้บริการของระบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความเสี่ยงจากการชำระดุล (settlement risk) ที่อาจทำให้ไม่สามารถชำระดุลได้สำเร็จลุล่วงและส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการของระบบรายอื่น
- (4) ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระดุลไม่สามารถดำเนินการปรับฐานะความเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ของผู้ใช้บริการของระบบได้ด้วยวิธีการปกติและตามเวลาที่กำหนด เช่น ผู้ใช้บริการของระบบมีเงินไม่เพียงพอสำหรับการชำระดุล หรือระบบของผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบ หรือระบบของผู้ประกอบธุรกิจระบบเครือข่ายบัตรขัดข้อง ทำให้ไม่สามารถคำนวณยอดเงินแสดงความเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ของผู้ใช้บริการของระบบ หรือ ไม่สามารถส่งข้อมูลดังกล่าวไปเพื่อทำการชำระดุล ให้ผู้ประกอบธุรกิจการชำระดุลแจ้งให้ ชปท. ทราบด้วย วาจา หรือโดยวิธีการอื่นใดโดยทันทีนับแต่เวลาที่เกิดเหตุ และต้องจัดทำรายงานปัญหากรณีเกิดเหตุ ดังกล่าวตามแบบรายงานที่ ชปท. กำหนดแนบท้ายประกาศนี้ (เอกสารแนบ 4) ส่งให้ ชปท. ภายในวันทำการถัดจากวันเกิดเหตุ

4.8 การขอผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดตามประกาศฉบับนี้ โดยมีเหตุจำเป็นหรือเหตุการณ์พิเศษ ซึ่งอาจส่งผลกระทบในการให้บริการอย่างต่อเนื่องหรือต่อความน่าเชื่อถือของระบบการชำระเงิน ผู้ประกอบธุรกิจสามารถยื่นขอผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว พร้อมชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นต่อ ชปท. เป็นหนังสือ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด โดย ชปท. อาจจะพิจารณาอนุญาตหรือไม่ก็ได้ หรือกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ให้ถือปฏิบัติเพิ่มเติมด้วยก็ได้

4.9 หลักเกณฑ์การเลิกประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ

กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจรายใดมีความประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ ให้แจ้งความประสงค์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีผ่าน ธปท. ไม่น้อยกว่า 90 วันก่อนวันประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ

ในการพิจารณาอนุญาตให้เลิกประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ รัฐมนตรีจะแจ้งผลภายใน 60 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งและได้รับเอกสารถูกต้องครบถ้วน

รัฐมนตรีอาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับต้องปฏิบัติตามหนึ่งอย่างใด เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ใช้บริการของระบบหรือสาธารณชนก่อนเลิกประกอบธุรกิจก็ได้

เมื่อรัฐมนตรีอนุญาตให้ผู้ประกอบธุรกิจเลิกประกอบธุรกิจ ให้ผู้ประกอบธุรกิจแจ้งผู้ให้บริการของระบบทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 15 วันก่อนเลิกประกอบธุรกิจ อย่างน้อย 2 ช่องทาง โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใด ที่ทำให้ผู้ให้บริการของระบบสามารถทราบได้ และให้ผู้ประกอบธุรกิจส่งคืนใบอนุญาตต่อ ธปท. ภายใน 15 วันนับแต่วันที่เลิกประกอบธุรกิจ

5. บทเฉพาะกาล³

1. กรณีกรรมการ หรือผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการของผู้ประกอบธุรกิจซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตการประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ (ฉบับที่ 3) ให้บุคคลดังกล่าวยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปได้ไม่เกิน 180 วันนับจากวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ โดยผู้ประกอบธุรกิจจะต้องเร่งดำเนินการแก้ไขให้กรรมการหรือผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการของตนมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดภายในระยะเวลาดังกล่าว

2. กรณีผู้ประกอบธุรกิจได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้ การกำกับอยู่ในวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ให้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถือหุ้นตามข้อ 4.2.3 (7.3) ของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนช. 4/2561 เรื่องหลักเกณฑ์การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ ลงวันที่ 16 เมษายน 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ ธปท. ทราบภายใน 60 วันนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามแบบที่ ธปท. กำหนดในคู่มือสำหรับประชาชน

³ 5 แก้ไขเพิ่มเติมตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกช. 3/2566 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2566

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 29 มิถุนายน 2566

นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงินและเทคโนโลยีทางการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5137, 0 2283 5096